Rollag kommune

Arkivsaksnr: 2021/644-15
Saksbehandler:
Målfrid Toeneiet

SÆRUTSKRIFT
Sluttbehandling av kommuneplanens samfunnsdel Rollag 2023-2033

Saksnr	Utvalg	Møtedato
31/2023	Rollag Ungdomsråd	30.08.2023
33/2023	Felles råd for eldre og personer med funksjonsnedsettelse	30.08.2023
60/2023	Formannskapet	31.08.2023
48/2023	Kommunestyret	07.09.2023

Behandling i Kommunestyret – 07.09.2023:

Følgende deltok i debatten:
Einar Engebrethsen og Linda Thuseth

Votering:
Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i Kommunestyret – 07.09.2023:

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 11-15 vedtar kommunestyret forslag til Kommuneplanens samfunnsdel 2023-2033 for Rollag kommune.

Behandling i Formannskapet – 31.08.2023:

Følgende deltok i debatten:
Einar Engebrethsen

Votering:
Utvalgsleders innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i Formannskapet – 31.08.2023:

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 11-15 vedtar kommunestyret forslag til Kommuneplanens samfunnsdel 2023-2033 for Rollag kommune.

Behandling i Felles råd for eldre og personer med funksjonsnedsettelse – 30.08.2023:

Følgende deltok i debatten:
Frank Rhoden, Helge Jensen, Kirsti Dammen Otterholt og Unni Nyland

Rådsleder fremmet følgende forslag til vedtak:
Fellesrådet er fornøyd med den nye kommuneplanens samfunnsdel Rollag 2023-2033 og tar den til orientering.

Votering:
Rådsleders forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i Felles råd for eldre og personer med funksjonsnedsettelse – 30.08.2023:

Fellesrådet er fornøyd med den nye kommuneplanens samfunnsdel Rollag 2023-2033 og tar den til orientering.

Behandling i Rollag Ungdomsråd – 30.08.2023:

Følgende deltok i debatten:
Andreas G. Bekkjorden

Rollag ungdomsråd fremmet følgende forslag til vedtak:
Sluttbehandling av kommuneplanens samfunnsdel Rollag 2023-2033 tas til orientering.

Votering:
Rollag ungdomsråds forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i Rollag Ungdomsråd – 30.08.2023:

Sluttbehandling av kommuneplanens samfunnsdel Rollag 2023-2033 tas til orientering.

Utvalgsleders forslag til vedtak:

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 11-15 vedtar kommunestyret forslag til Kommuneplanens samfunnsdel 2023-2033 for Rollag kommune.

Saken gjelder:

Sluttbehandling av kommuneplanens samfunnsdel 2023-2033 for Rollag kommune.

Saksopplysninger:

Kommuneplanen er kommunens overordnede politiske styringsdokument og skal gi langsiktige rammer for utvikling av kommunesamfunnet som helhet og forvaltningen av arealressursene i et 10-20 års perspektiv. Kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel, arealdel og en handlingsdel. Et viktig prinsipp i plan- og

bygningsloven er at det skal være sterke koblinger mellom samfunnsdel og arealdel. Kommuneplanen er førende for mer detaljerte planer og budsjetter.

Samfunnsdelen har to hovedinnretninger:

- Kommunesamfunnet som helhet
- Kommunen som organisasjon

Gjennom arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel skal kommunen vektlegge viktige utfordringer knyttet til samfunnsutvikling og synliggjøre de strategiske valg kommunen tar. Spesielt viktig er dette for sentrale samfunnsforhold som folkehelse, barn og unge, integrering, næringspolitikk m.m.

Kommuneplanen skal videre synliggjøre utfordringer, mål og strategier for kommunen som organisasjon. Kommuneplanens samfunnsdel skal gi overordnede mål for sektorenes planlegging og retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i den kommunale virksomheten.

I samfunnsdelen skal det tas strategiske valg for utviklingen av kommunesamfunnet og kommunen som organisasjon. Samfunnsdelen er dermed et godt verktøy for strategisk overordnet styring. Dette forsterkes ved å knytte handlingsprogrammet som utarbeides i forbindelse med budsjett og økonomiplan til samfunnsdelen. Da muliggjøres en sterkere strategisk styring og prioritering av arbeidsoppgaver.
Handlingsdelen er en del av kommunens økonomiske styringsinstrumenter og resultatvurderinger. Dette gjelder økonomiplan, budsjett, regnskap og årsmeldinger.

Viktige nasjonale, regionale og lokale føringer og forventninger for kommuneplanens samfunnsdel er:

- Lover og forskrifter
- Stortingsmeldinger
- Rikspolitiske og statlige planretningslinjer
- Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging
- Kommunal planstrategi for Rollag kommune 2020-2023
- Kommunedelplaner og sektorplaner (temaplaner)
- Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel 2021-2033

Kommuneplanens samfunnsdel bygger på kunnskapsgrunnlaget som finnes i temaplaner og sektorplaner, blant annet:

- Temaplan for barn og unge.
- Planprogrammet for kulturminneplanen for Numedal fra 2017
- Kommunal plan for idrett og fysisk aktivitet 2021-2024
- Trafikksikkerhetsplanen 2019-2023
- Næringsplanen 2021-2024
- Samfunnssikkerhet; Risiko- og sårbarhetsanalysen (ROS)

<u>Samfunnsdelens oppbygging:</u>
Samfunnsdelen er bygget opp omkring tre satsingsområder som igjen avspeiler de tre dimensjonene i bærekraftsmålene:

- Å leve i Rollag (sosiale forhold)
- Å skape i Rollag (økonomi)
- Å møte framtida i Rollag (klima og miljø)

De tre satsingsområder har tilhørende mål (sånn vil vi ha det):

Alle målene har strategier (sånn gjør vi det) som framkommer i vedlagt samfunnsplan.

<u>Arealstrategi:</u>
I nasjonale forventinger til regional og kommunal planlegging 2019-2023 fastslås følgende:

> *Regjeringen mener at en overordnet arealstrategi i kommuneplanens samfunnsdel kan gjøre arealplanene bedre tilpasset samfunnets behov og utfordringer. Den kan bidra til helhetlig avveining mellom nasjonal, regional og kommunal arealpolitikk. Arealstrategien gir langsiktig retning til kommunens areal- og ressursforvaltning. Det er viktig for å samordne bolig-, areal- og transportplanleggingen, fremme næringsutvikling, redusere klimagassutslippene, tilpasse samfunnet til klimaendringene, skape sosialt bærekraftige samfunn og redusere nedbygging av dyrka mark og natur.*

Kommunestyret har bestemt at arbeidet med kommuneplanens arealdel skal igangsettes når kommuneplanens samfunnsdel er vedtatt, og arealstrategien i samfunnsdelen vil legge føringer for dette arbeidet. Arealstrategien gir føringer innenfor temaene:

- Boligutvikling og sentrumsutvikling
- Næringsutvikling
- Arealdisponering
- Samferdsel og infrastruktur

<u>Prosess før høring av planforslag:</u>
Prosessen for utarbeidelse av forslag til kommuneplanens samfunnsdel kan oppsummeres på følgende måte:

1. Planprogram:

   Forslag til «Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel – Rollag kommune» ble lagt ut til offentlig ettersyn av Formannskapet i møte 03.09.2020, og fastsatt av kommunestyret i møtet 18.12.2020. Planprogrammet ligger vedlagt.

2. Medvirkning:

   Det er gjennomført omfattende medvirkningsprosesser i arbeidet med å kommuneplanens samfunnsdel:

- Gjestebud: I 2021 ble det gjennomført gjestebud med folkevalgte som prosessledere. Til sammen deltok 13 innbyggere i gjestebudet (8 menn, 5 kvinner) med et aldersspenn på 33-64 år.
- Prosess med prioritering av bærekraftsmålene høsten 2021. Gjennomført på ungdomstrinn og mellomtrinn på Veggli Skole.
- Spørreundersøkelse blant alle kommunens innbyggere over 18 år gjennomført høsten 2021. Det ble mottatt 240 svar på spørreundersøkelsen av 1148 mulige, noe som gir en svarprosent på 21 %. Vedlagt følger notat med oppsummering av medvirkningsprosessene.

3. Administrativ prosess

   Ut fra vedtatte forutsetninger i planprogrammet, og medvirkningsarbeidet som er gjennomført, har administrasjonen utarbeidet utkast til kommuneplanens samfunnsdel. En utvidet enhetsledergruppe har hatt det overordnet ansvar for utarbeidelse av planutkast. Viken Fylkeskommune har gjennom arbeidet i Bygdemiljøpakka bistått i valg av struktur for planen.

4. Politisk prosess

   Formannskapet med tillegg av 2 vararepresentanter og leder av utvalg for Næring, miljø og ressurs gjennomførte 23.03.2023 et arbeidsmøte med utgangspunkt i administrasjonens utkast til kommuneplanens samfunnsdel. Det ble jobbet med visjon, arealstrategi, satsingsområder, mål og strategier.

Høringsprosess:
Høringsfrist for Kommuneplanens samfunnsdel var 20.06.2023. Det ble mottatt 13 høringsuttalelser. Vurdering og oppfølging av høringsinnspillene framkommer i vedlegget «Alle høringsuttalelser til kommuneplanens samfunnsdel».

Medvirkning i høringsperioden:
Det ble gjennomført folkemøte 12.06.2023 med ca 70 deltagere. På folkemøtet ble grunnlaget for kommuneplanens samfunnsdel gjennomgått, og det ble gjennomført cafedialog med kommunestyrerepresentanter som cafeverter. Det ble også gjennomført opplegget «Vårt lokalsamfunn» (Ungt Entreprenørskap) med 4. klasse. Fokus for arbeidet var hvordan vi har det i Rollag, og hvordan få det enda bedre.

Hovedendringer etter høringsperioden:
- Samfunnsutviklingskapittelet er spisset i henhold til høringsuttalelser.
- Høringsforslagets kapittel «Den vesle bygda med det store hjertet» er byttet ut med et nytt kapittel «Rollag sine fortrinn og utfordringer» på bakgrunn av tilbakemeldinger på at det opprinnelige kapittelet var for generelt.
- Noe tekstlig spissing av mål og strategier i henhold til høringsuttalelser
- Kapittelet «gjennomføring og oppfølging av planen» er flyttet til dette saksdokumentet.

Visjon:
Rollag kommune har følgende visjon fra 2011:

Rollag er et attraktivt og inkluderende samfunn som skaper verdier i samspillet mellom mennesker, natur og kultur.

I formannskapet 23.03.2023 var det enighet om at visjonen vi har i dag er litt for tung og vanskelig å huske. Den inneholder også mange vanskelige ord som gjør den vanskelig tilgjengelig for barn.

I løpet av høringen ble det mottatt mange gode innspill til ny visjon. Rådmannen foreslår følgende nye visjon:

«Den vesle bygda med det store hjertet».

Visjonen bygger på følgende verdier:

- *«Den vesle bygda»* – ro, nærhet, oversiktlig og med kort vei til gode tjenester.
- «det store hjertet» – inkluderende med plass til alle, folk bryr seg om hverandre, tilhørighet.

Gjennomføring og oppfølging av planen
Kommuneplanens samfunnsdel skal legges til grunn for kommunens egen virksomhet og for statens og regionale myndigheters virksomhet i kommunen.

Satsingsområdene i samfunnsdelen følges opp igjennom ulike sektor og temaplaner og/eller gjennom kommunens handlingsprogram og økonomiplan.

Det er avgjørende å omsette hovedstrategier, satsingsområder, mål og tiltaksområder over i de rette handlinger. Rollag kommune vil avsette nødvendige ressurser for å koordinere oppfølging av kommuneplanens samfunnsdel.

Det er viktig å ivareta lokalt engasjement for å bevare og utvikle Rollag kommune som samfunn gjennom medvirkning og åpne og utadrettede arbeidsformer hvor samskaping legges til grunn i kommunens arbeid.

Framstilling av vedtatt plandokument
Etter vedtak av kommuneplanens samfunnsdel skal det gjennomføres en jobb for å heve det visuelle uttrykket i planen med bilder og grafiske symboler.

I og med at Rollag kommune er sertifisert barnevennlig kommune, vil vi lage en barnevennlig versjon av kommuneplanens samfunnsdel etter at denne er vedtatt.

Vurdering:

Visjon
Det foreslås følgende ny visjon for Rollag kommune:

«Den vesle bygda med det store hjertet»

Ved forslag til ny visjon er det spesielt lagt vekt på Ungdomsrådets innspill. I tillegg fikk denne visjonen nest flest stemmer i den uformelle avstemmingen på folkemøtet. Visjonen er allerede godt innarbeidet i Rollags-samfunnet, og er brukt i mange sammenhenger.

Satsingsområder, mål og strategier
Oppbyggingen av kommuneplanens samfunnsdel vurderes å følge opp bærekraftsmålene på en god måte. Folkehelse og barn og unges rettigheter gjennomsyrer planen, og fokus på samskaping er gjennomgående i dokumentet.

Viktigheten av ivaretagelse av miljø, klima og natur er godt synliggjort. Det er gjort et valg om å ikke trekke fram enkeltnæringer innen satsingsområdet «å skape i Rollag». Planen

er lagt på et overordnet nivå, og det skal være mulig å finne hjemmel til fagplaner og handlingsplaner i strategiene.

Arealstrategi:
Arealstrategien legger føringene for framtidig arealplanlegging og skal gi forutsigbarhet. Det er behov for å legge føringer for plassering av framtidige næringsområder og hvor man skal satse på boligbygging. Samtidig er det strategisk å belyse viktig samferdselsprosjekter som skal løftes fram i høringer av transportplaner på regionalt og nasjonalt nivå.

Endringer etter høring
Alle innspill fra høringsprosessen og medvirkningsprosessene under høring er vurdert. Konkret vurdering av alle innspill finnes i vedlagt dokument «Alle høringsuttalelser til kommuneplanens samfunnsdel». Det er gjort en del justeringer i plandokumentet som følge av innspill og uttalelser som har kommet inn. Mange av innspillene tas med videre i arbeidet med handlingsprogram, økonomiplan og temaplaner/sektorplaner. Rådmannens vurdering er at planforslaget til kommuneplanens samfunnsdel kan sluttbehandles. Endringene som er gjennomført vurderes ikke å være så omfattende at det er behov for ny høring.

Konklusjon:

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 11-15 vedtar kommunestyret forslag til Kommuneplanens samfunnsdel 2023-2033 for Rollag kommune.

Vedlegg
1 Samfunnsdel til sluttgodkjenning - V1.0
2 Alle Høringsuttalelser til kommuneplanens samfunnsdel
3 Arbeiderpartiets innspill til endring av Mål og Strategier
4 Vedtatt planprogram for Kommuneplanens samfunnsdel Rollag kommune 2021-2033